

Список використаних джерел

1. *Бартон Д.* Успешные стратегии в условиях кризиса [Текст] / Д. Бартон, Р. Ньюэлл, Г. Уилсон // Вестник Мак-Кинзи. – 2008. – № 20. – С. 44–51.
2. *Крукенберг Д.* Корпоративна стратегія компанії в період кризи [Електронний ресурс] / Д. Крукенберг, Т. Іванова // Режим доступу: <http://www.dt.ua/2000/2675/66150/>
3. *Череп А.В.* Антикризове управління як основа забезпечення життєдіяльності підприємства [Текст] / А.В. Череп, С.В. Северина // Економічний простір. – 2010. – № 37. – С. 277–282.
4. *Шатілова О.В.* Стратегічне управління підприємством в нестабільному ринковому середовищі / О.В. Шатілова // Стратегія економічного розвитку України. – 2015. – № 36. – С. 138–146. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sedu.com.ua/wp-content/uploads/2015/07/17.pdf>.
5. *Койн К.* Как упорядочить процесс разработки стратегии / К. Койн, С. Субраманьям // Экономические стратегии. – 2001. – №4. – Т.3. – С. 83–91.
6. Исследования Глобального института McKinsey: Building a nimble organization. June 2006; Organizing for successful change management. July 2006; Creating organizational. August 2008; What successful transformations share. March 2010 // mckinseyquarterly.com.

Кошова Ніна Володимирівна,

студент, Ніжинський агротехнічний інститут

Іванько Анатолій Васильович

к.е.н., старший науковий співробітник, доцент

кафедри аграрної економіки ВП НУБіП України

«Ніжинський агротехнічний інститут»

ninakoshevaa@gmail.com

ВЕНЧУРНИЙ БІЗНЕС: ШЛЯХИ ЙОГО РОЗВИТКУ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ

Кевая Ніна Владимировна,

Іванько Анатолій Васильович

**ВЕНЧУРНОМ БІЗНЕСЕ: ПУТИ ЕГО
РАЗВИТИЯ И СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ**

Koshova Nina, Ivanko Anatoly

**VENTURE BUSINESS: WAYS OF ITS
DEVELOPMENT AND IMPROVEMENT**

Актуальність теми: За умов входження України у європейську спільноту перехід на новий щабель соціально-економічного розвитку означає пошук нових джерел фінансування для модернізації наявної виробничої та активізації потенційної інноваційної діяльності. Джерелом для такого швидкого переходу є венчурний капітал. Він є тим органічно необхідним елементом сукупно-господарського механізму, що дозволяє реалізовувати нововведення на критичних етапах освоєння і комерціалізації за умов великого господарського ризику.

Постановка завдання: В Україні венчурний бізнес почав розвиватися недавно. Тому ще рано говорити про розвиток венчурного бізнесу як великої підприємницької діяльності.

Виклад результатів дослідження: Венчурний бізнес – сфера підприємницької діяльності, пов'язана з реалізацією ризикових проектів, ризикових інвестицій головним чином у сфері науково-технічних новинок. Він сприяє якісним змінам у структурі виробничих сил суспільства та суттєво впливає на виробничі відносини. Цей вид бізнесу пов'язаний з великим ризиком, тому його часто називають ризиковим.

Фінансування беруть на себе банки, інвестиційні компанії, спеціалізовані венчурні фірми або юридично самостійні організації, зазвичай у формі товариств з обмеженою відповідальністю [1].

Початком формування інститутів венчурного фінансування і розвитку венчурного бізнесу в Україні вважають 1992 р., хоча «повноцінна» діяльність фондів венчурного інвестування фактично стала можливою після прийняття Закону України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» у 2001 р.

У травні 1998 року в Україні за пропозицією Європейської асоціації венчурного капіталу (EVCA) при Українській асоціації інвестиційного бізнесу (УАІБ) відкрито секцію венчурного капіталу, основне завдання якої – сприяти розвитку венчурного інвестування в Україні.

У березні 2004 року була створена венчурна компанія «ТЕХІНВЕСТ» як правонаступник експортно-орієнтованого венчурного бізнесу компанії AVentures [2].

Функцію венчурних капіталістів в Україні виконують компанії з управління активами (КУА), які на відміну від інших країн створюються, як правило, середніми інвесторами, але далі інвестиційний бізнес повинен розвиватись, обслуговуючи переважно залучені кошти. Серед діючих на вітчизняному ринку КУА багато іноземних компаній, створених крупними міжнародними фондами. Серед найвідоміших є «Tiger Aseet Management», «Dragon Capital», «Актив», група «Concord» [2].

Зважаючи на вітчизняні тенденції розвитку венчурного підприємництва важливим є формування механізму реалізації науково-технологічного, інтелектуального та інноваційного потенціалу України. Для формування такого ефективного механізму з метою розвитку венчурного бізнесу й стимулювання виробництва високотехнологічної, конкурентоспроможної та якісної продукції необхідним є здійснення таких заходів:

- 1) заснування Державного венчурного фонду;
- 2) розробка Концепції розвитку національної венчурної індустрії;
- 3) удосконалення нормативно-правової бази з венчурного фінансування;
- 4) перегляд існуючих і запровадження нових схем податкового стимулювання інноваційної діяльності;
- 5) створення державою системи стимулювання для інвестування венчурних інноваційних підприємств шляхом:

- зменшення ступеня ризиків венчурних інвесторів за рахунок надання гарантій повернення кредитів з боку держави, а також здійснення диверсифікації вкладень приватних венчурних фондів за рахунок їх безпосередньої в попередньо вибраних проектах (зокрема у Франції подібні функції виконує фонд SOFARI);

- формування та реалізації елементів системи державного страхування кредитів, з метою реалізації інноваційних ризикових проектів фінансово-кредитними установами;

- 6) формування вторинного ринку сертифікатів венчурних фондів внаслідок створення законопроектів, які регламентуватимуть діяльність на фондовому ринку;

- 7) формування системи захисту прав інтелектуальної власності вітчизняних дослідників і підприємств;

- 8) сприяння розвитку неформального венчурного фінансування шляхом зміни чинного законодавства у сфері отримання бізнес-ангелами права власності у венчурних проектах, що є необхідним фактором розвитку підприємств, які знаходяться на початкових стадіях розвитку;

- 9) розвиток інноваційної та венчурної інфраструктури, зокрема, бізнес-інкубаторів, технопарків, центрів трансферту технологій і венчурних фондів; участь у тендерах, конкурсах інноваційних проектів, експертних радах, венчурних ярмарках, що здійснюються на національному та регіональному рівнях;

- 10) формування системи коучинг-центрів з венчурного підприємництва (консалтингових тренінг-центрів) за рахунок збільшення частки та обсягів активів інвестованих у венчурний бізнес;

11. створення Національної асоціації венчурного капіталу [3].

Висновки: венчурне підприємництво є перспективним напрямом інноваційного розвитку країни загалом, незважаючи на бар'єри, що стоять на шляху розробки ефективної системи функціонування венчурної індустрії та прозорості даного виду бізнесу. Оскільки в Україні ще до кінця не сформованого ринку венчурного підприємництва, тому для його ефективного розвитку необхідно вирішити ряд проблем як у правовому аспекті (зокрема, формування законодавчої бази венчурного підприємництва, його державна підтримка та стимулювання фінансової підтримки малого бізнесу), так і в напрямку розвитку державної політики щодо формування окремих елементів інфраструктури підтримки венчурного підприємництва.

Список використаних джерел

1. Економіка та організація інформаційного бізнесу: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2002. — 667 с.
2. Історичні аспекти виникнення та розвитку венчурного бізнесу в Україні та світі. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://moodle.ipk.kpi.ua/moodle/mod/resource/view.php?id=32730>.
3. Проблеми та шляхи розвитку венчурного бізнесу в Україні. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://moodle.ipk.kpi.ua/moodle/mod/resource/view.php?id=32741>.

Смачило Валентина Володимирівна,

канд. екон. наук, професор кафедри економіки ХНУБА, miroslava.valya@ukr.net

Халіна Вероніка Юрївна,

канд. екон. наук, доцент кафедри економіки ХНУБА, v.khalina@ukr.net

СТАН І ПРОБЛЕМАТИКА РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

**Смачило Валентина, Халіна Вероніка
СТАН ТА ПРОБЛЕМАТИКА РОЗВИТКУ
СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА
В УКРАЇНІ**

**Smachylo Valentyna, Khalina Veronika
STATE AND PROBLEMS OF SOCIAL
ENTREPRENEURSHIP IN UKRAINE**

Євроінтеграційний вектор розвитку України неможливий без імплементації сучасних принципів господарювання, поширених у країнах Європейського Союзу, серед яких слід особливо відмітити соціалізацію економічних процесів. Ведення бізнесу на вищому еволюційному рівні проявляється у формуванні нового кластеру підприємств, діяльність яких спрямована на інноваційний стійкий розвиток, що передбачає вирішення соціоекологічних проблем суспільства, а не лише власне збагачення. Відповідно, це веде до трансформації взаємовідносин у тріаді «держава – суспільство – бізнес» і породжує ряд проблем, викликаних становленням якісно нових взаємин: змінюється роль держави, принципи ведення підприємницької діяльності, вимоги суспільства до двох попередніх інститутів.

У країнах Європи, де рівень розвитку соціального підприємництва має вищий ступінь, аніж в Україні, вже накопили певний досвід підтримки державою цієї сфери діяльності, визначивши її пріоритетною. Соціальне підприємництво динамічно зростає у європейських країнах, вирішуючи питання безробіття, соціального захисту та соціального залучення. Відповідно, положення щодо організаційно-економічних аспектів правового регулювання представлені в законодавстві Італії, Польщі, Великобританії, Греції. Найпопулярнішою організаційно-правовою формою ведення соціального бізнесу в європейських країнах є кооперативи: «кооперативи соціальної солідарності» (Португалія), «кооперативи соціальних ініціатив» (Іспанія), «компанії соціальної мети» (Бельгія), «соціальні кооперативи колективної власності» (Франція) [1]. Крім названих країн, соціальне підприємництво широко поширене в інших країнах Європи: Німеччині, Словаччині, Угорщині, Норвегії, Чехії, Словенії, Литві, а також у США, Канаді, Японії, Південній Кореї, Бразилії.

На жаль, уряд нашої держави не відзначив цей напрям пріоритетним, як це було зроблено урядом Норвегії (у жовтні 2015 року прийнято Урядовий План підтримки підприємництва «Хороші ідеї – забезпечене майбутнє», окремим розділом якого є підтримка та розвиток соціального підприємництва [2].) Ні Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» [3], ні Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року [4], так само як і Стратегії розвитку регіонів (міст), що побудовані на їх основі, не декларують розвиток соціального підприємництва. Хоча, в 2011 р. була спроба легалізувати соціальний бізнес, шляхом подання законопроекту, який було відхилено комітетом з питань податкової політики ВРУ [5]. Вказане свідчить про необхідність ініціювання розробки програмно-проектних документів у цій сфері на державно-регіональному рівні. На даному етапі «Цілі сталого розвитку. Україна